

Szerkesztő

Pozsgayné Fodor Fanni doktorandusz

Valétálás 2016

A selmeci hagyományok leggazdagabb és legszínesebb eseménye a valétálás. Ez az egyetemi polgári élet utolsó, de legfontosabb mozzanata. Mára már valamennyi általános, közép- és főiskola, illetve egyetem átvette ezt a búcsúzkodási szokást, a ballagást, kb. a 2. világháború végétől kezdődően. A valétálás a „valete” szóból ered, mely azt jelenti, hogy „Isten veletek”, avagy „Éljetek boldogul!”. Bensőségét az a szoros barátság őrzi meg, mely az együtt valétaláló hallgatókat összeköti egymással, a várossal és az Alma Materrel. Ekkor a végzős hallgatók az egyetem főépületétől kezdődően fáklyások sorával szegélyezve végigmenetelnek a besötétedett

tatta. A beszédek elhangzása után átadásra került az egyetemi zászló, és a valétaelnök átvette a valétabotot. Ezután prof. dr. Lakatos Ferenc az Erdőmérnöki Kar dékánja, dr. Alpár Tibor a Simonyi Károly Kar dékánja, és dr. Fábián Attila a Közgazdaságtudományi Kar dékánja, valamint prof. dr. Faragó Sándor rektor búcsúzott a végző vizsgára váró hallgatóktól. Az egyetemtől való búcsúzás végén kinyílt a főkapu, majd a szalamanderrel vezetett, éneklő menet a Bajcsy-Zsilinszky utca – Deák tér – Erzsébet utca – Széchenyi tér – Várkerület – Előkapu útvonalon a Fő térre vonult. A város nevében dr. Fodor Tamás polgármester búcsúztatta

december 14-én tartott népszavazáson a város lakossága döntő többségben Magyarország mellett voksolt, illetve, hogy Sopron az első világháborút követően befogadta a hazátlanná vált Bányászati és Erdészeti Akadémiát.

A Valétabálok 22 órakor nyitották meg kapuikat. Az SKK és a KTK hallgatói a Közgazdaságtudományi Kar épületében, az EMK hallgatói pedig a P épületben mulatták végig az éjszakát. A bállok nyitótáncát az Ürmös tánckör mutatta be mindkét helyszínen. Éjfélkor megtörtént az utolsó hivatalos aktus, a valétabálok levétele. Ezzel véget ért a víg diákélet, a valetánsok filiszterekké lettek. Ilyenkor a valétaelnök és a

városban, búcsúnótákat, diákdalokat énekelve, egymást megkarolva, búcsút véve egymástól, a diákélettől, és az elmúlt években már otthonukká vált egyetemtől és várostól.

A valétálás idén május 14-én volt. Nem sokkal 19 óra előtt a valétamenet bevonult a B épület elé, és elénekeltük a Bányász, Erdész, Kohász és Faiparos himnuszokat. Ezután kinyílt a főkapu, és ünnepélyesen megérkezett az egyetem vezetősége. A végzősök nevében beszédet mondott Bende Attila, az Erdőmérnöki Kar V. évfolyamos valétaelnöke, és a végzősöket Heilig Dávid, az Erdőmérnöki Kar IV. évfolyamos valétaelnöke búcsúz-

Bensőségét az a szoros barátság őrzi meg, mely az együtt valétaláló hallgatókat összeköti egymással, a várossal és az Alma Materrel.

a végzősöket. A hallgatók nevében Fellai Benedek, a Simonyi Károly Kar IV. évfolyamos valétaelnöke, és Ódor István, a Közgazdaságtudományi Kar III. évfolyamos valétaelnöke köszöntek el. Ezután megemlékezést tartottak és koszorút helyeztek el dr. Sopronyi-Thurner Mihály szobránál, akinek nagy szerepe volt abban, hogy az 1921.

bálelnök átadja a szalagját a következő évfolyam valétaelnökének és bálelnökének. A szalaglevételt követő éneklés után a bál tovább folytatódik, mikor is az alsóbb évfolyamos hallgatók jelképesen kirugdossák a végzős hallgatótársaikat a Tűztorony kapuján át, miközben leveszik róluk az egyenruhájukat. Ezennel valóban véget ért a régi szép diákélet.

Fotók: Hadas László

A végzős művészhallgatók búcsúztatója és az első aranyzóg

A Nyugat-magyarországi Egyetemen élő több száz éves hagyomány sajátossága, hogy képes új hagyományörzési formákat létrehozni és beleépíteni a régi szokásrendbe. Ilyen a „Szögbeverés” is, amelyet 1999 óta minden májusban megrendeznek az Alkalmazott Művészeti Intézet végzős hallgatóinak búcsúztatására. Ilyenkor a diplomázók egy, a monogramjukkal ellátott, kézzel kovácsolt vasszőget vernek be az erre a célra szolgáló tölgygerendába, melyen ott sorakoznak az előző 18 év végzettjeinek emlékéit őrző szögek is.

Idén május 12-én került sor erre az eseményre az intézet udvarán található Formateremben. A rendezvényt 17 órakor nyitotta meg dr. Faragó Sándor, a Nyugat-magyarországi Egyetem rektora, dr. Alpár Tibor, a Simonyi Károly Kar dékánja, és U. Nagy Gábor, az Alkalmazott Művészeti Intézet intézetigazgatója. Az eseményen az intézet valamennyi végzős hallgatója, illetve oktatója, munkatársa részt vett. Ebben az évben várhatóan 64 művészhallgató veheti át majd a diplomáját: 15 alapszakos és 7 mesterszakos tervezőgrafikus, 16 alapszakos és 6 mesterszakos formatervező művész, illetve 14 alapszakos és 6 mesterszakos építőművész hallgató.

Az alsóbb évesek egy-egy apró cserepes virágot adtak ajándékba minden végzős diáktársuknak. A szögbeverés után képvetítés, bográcsozás és zenés mulatság következett.

2016. május 25-én töltötte dr. Pogány Gábor tanár úr utolsó munkanapját az AMI-ban, aki már húsz esztendeje tanít művészettörténetet a Nyugat-magyarországi Egyetem soproni Alkalmazott Művészeti Intézetében, mint óraadó tanár. Életpályájának egyik meghatározó, sikeres és szeretett része az egyetemi szintű oktatás, míg a másik a gyakorló művészettörténész sokszínű tevékenysége, különböző szerepkörökben. Utolsó munkanapja alkalmából a kar és az intézet tanárai, munkatársai és hallgatói jelenlétében vehette át az aranyzógot. Ezt az elismerést az idei évben alapították és neki adták át legelső alkalommal. Célja, hogy kifejezze az intézet és a tanítványok nagyra becsülését sok év áldozatos munkájáért és emlékeztessen azokra, akik hosszú ideig meghatározó személyei voltak a soproni művészeti felsőoktatásnak. Pogány tanár úr természetesen saját kezűleg verte be a szöveget az intézet gerendájába, ahol a már végzett tanítványai által hátrahagyott szögek is sorakoznak. Az ünnepséget dr. Alpár Tibor dékán és U. Nagy Gábor intézetigazgató méltató szavai gazdagították. Az aranyzóg a végzős hallgatók kovácsolt szögének aranyozott változata, a felirat beütését Marada Tibor első évfolyamos formatervező hallgató készítette.

Nagy Máté

VISSZAPILLANTÁS

Óh! régi szép diák élet
Hová hová tűntél el?
Nem jössz te vissza többé már
A régi kedves fénnnyel.
Kereslek egyre szüntelen,
De léted többé nem lelem.
Ó! Jerum, jerum jerum!
Ó! Quae mutatio rerum!

Sipkám belepte rég a por
Elmúlt a szép, dicső kor.
Rongy lett a büszke szalag,
Gazdád im tova ballag.
Nem énekel az ifjú kar,
Hajját dér lepté, feje tar...
Ó! Jerum, jerum jerum!
Ó! Quae mutatio rerum!

Hol vannak ők most, hol lelem?
Elő nyakas vitézek!
Kiket a bor s a szerelem
Félistenné ígezett?
Ah mind oda; útnak eredt,
Csüggedt fejű filiszterek...
Ó! Jerum, jerum jerum!
Ó! Quae mutatio rerum!

Az egyik a zöld erdőben
A vágásokat járja,
A másik lenn a mélységben
A csillék jöttét várja.
Ez bedőlt gátat foltozgat,
Az vasérceket olvasztgat.
Ó! Jerum, jerum jerum!
Ó! Quae mutatio rerum!

De a valódi firmakedv
Nem hűl ki mindhalálig
Bármibe fog, bármire kél,
Nyárspolgárrá soh' se válik.
Időnk oly gyorsan elszalad,
Nyomunkba' már egy ifjú had.
Ó! Jerum, jerum jerum!
Ó! Quae mutatio rerum!

Fel hát, barátim, kézbe kéz;
Ne vesszen ami drága!
Virulj tovább, s el ne enyéssz
Barátság hű világa!
Fel koccint'ni, dalolni hát!
Örökké éljen a világ!
Ó! Jerum, jerum jerum!
Ó! Quae mutatio rerum!

Selmecbánya, 1869. Dallama Berlinből vagy Tübingenből származik. Fordítása 1931 előttről származik. Közismert, a valétáláshoz közeledő firmák egyre gyakrabban éneklék. A versszakok két latin sora azt jelenti: „Ó! Jaj, jaj, jaj! Ó! Micsoda felfordulás!”.

Új fejlesztőeszközök – a hallgatók tervezési feladatának eredményei

Idén ismét bővíthetett egy soproni intézmény játék- és eszközparkja a Nyugat-magyarországi Egyetem Simonyi Károly Karának ipari termék- és formatervező mérnökhallgatói jóvoltából. Ahogy előző évben is, a kicsik gyermeknap alkalmából vehették birtokukba új játékaikat.

A soproni ipari termék- és formatervező mérnöki képzés a kezdetektől fogva a gyakorlat oldalról közelíti a szakmát. A hallgatók tanulmányaik során számos projektben vesznek részt, melyekben partnerek az ipar szereplői, társintézmények, civil szervezetek. A kreatív alapokon nyugvó képzést biztosító kar, a Simonyi Károly Műszaki, Faanyagtudományi és Művészeti Kar, folyamatosan új lehetőségeket keres hallgatóinak valós körülmények közötti képzésére. A bemutatott projekt is ezen sorba illeszkedik.

Idén a partnerintézmény a soproni Szent Orsolya Római Katolikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium volt. A másodéves hallgatók játék- és fejlesztőeszközök tervezését és készítését

A játékok fából, s egyéb, gyermekbarát nyersanyagok felhasználásával készültek. A hallgatók arra törekedtek, hogy minél több újrahasznosított faanyagot hasznaljanak, ezzel is hozzájárulva a környezet megóvásához, s a gyerekek ilyen jellegű szemléletformálásához.

Az alábbiakban az elkészült eszközökből mutatunk be néhányat:

Emeletes golyó lejtő (tervezte és készítette: Nagy Barnabás)

A játék egy öt emeletből álló rendszer, ahol a legfelső szintről az alsóra kell eljuttatni a golyót oly módon, hogy az egyes szinteken végigvezetjük a kijelölt pályán, s a pálya végére érve

▶ Fejlesztő eszközök: emeletes golyó lejtő

▶ Fejlesztő eszközök: egysúly a hajón

finommotorikás képességét fejleszti, több játékos esetén pedig a csapatmunkát is.

Kertecske memóriajáték (tervezte és készítette: Horváth Réka)

Ez a csoportos foglalkozást biztosító eszköz a „játszva tanítás” alapelveit követi. A gyermekek először a „kertecskében” található gombok szárainak hosszát, s azok helyét memorizálják, s kártyahúzás segítségével meghatározott sorrendben megpróbálják felidézni azokat. A játék a gyermekek memóriájának fejlesztését szolgálja.

Egysúly a hajón (tervezte és készítette: Batai Stefánia)

A hullámzó tengeren billegő hajót imitáló eszköz a gyermekek egyensúlyérzékét fejlesztő, az egyensúly feltételeinek megteremtését szolgáló játék. Különböző, kisebb-nagyobb súlyok felhelyezésével állíthatjuk egyenesbe a hajótestet. Az eszköz a finommotorikát és a problémamegoldást fejleszti.

A projekt lezárását követően összegzésként elmondhatjuk, hogy a hallgatók konkrét feladattal, valós környezetben megmértetve szélesítették látókörüket, s hasznos tapasztalatokat szereztek. Valós feladatot kaptak, így kamatoztatva a tanulmányaik alatt megszerzett szakmai, mérnöki ismereteiket. A félév zárása, a hallgatói munkák a várt eredményt hozták, így biztosak lehetünk abban, hogy a projektnek lesz folytatása.

Horváth Péter György

Fotók: Timár István

▶ Fejlesztő eszközök: kertecske memóriajáték

kapták feladatul. Elvárás volt, hogy az eszközök műszaki helyzetet mutassanak be (egyensúly, állíthatóság, vezetőképesség stb.), ezzel is okítva a kicsiket.

lepottyantjuk azt. A szinteket a legfelül elhelyezett billenő karok segítségével lehet dönteni, ezáltal terelgetni a golyót. A játék elsősorban a gyermekek